

Oponentský posudek

Jméno diplomanta	Josef Šourek
Téma práce:	Určování otcovství
Rozsah práce:	146.890 znaků
Datum odevzdání práce:	09. 02. 2024 (datum odevzdání elektronické podoby)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Určování otcovství je klasickým tématem občanského práva. Moderní technologie v medicíně v oblasti asistované reprodukce představují rychle se rozvíjející obor, na který je nezbytné reagovat i v oblasti určování otcovství. S tímto souvisí i pokroky v oblasti určování biologického otce dítěte (člověka).

Téma lze s ohledem na tyto okolnosti hodnotit jako aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je náročné z hlediska znalostí příslušných ustanovení občanského zákoníku. S tímto souvisí i nezbytná znalosti judikatury českých soudů.

S ohledem a cíle práce se autor musí vyhnout jen prostému popisu právní úpravy či judikatury, ale skutečně i identifikovat problémová, nejasná, nedostatečná či sporná místa právní úpravy a případně i vyjádřit vlastní stanovisko a názor, jak problémovou právní úpravu změnit či upravit.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna do čtyř kapitol, k tomu je potřeba přičíst úvod a závěr.

Části práce postupně zkoumají různé aspekty otcovství. První část se zabývá samotným pojmem otcovství, mateřství a rodičovství, zkoumá jejich různé definice a vztahy jak v teorii, tak v judikatuře. Druhá část se zaměřuje na historický vývoj právní regulace otcovství a jeho určování od římského práva po přijetí Všeobecného zákoníku občanského. Třetí část podrobně zkoumá současnou právní úpravu určování otcovství v českém právu, včetně právních domněnek a procesů popírání otcovství. Čtvrtá část se pak zaměřuje na srovnání české právní úpravy právní úpravou platnou v Anglii a Walesu, přičemž se soustředí především na hmotněprávní aspekty. V práci mohl být více akcentován vlastní komparativní pohled, tj. více srovnat výhody a nevýhody obou právních řádů.

Strukturu práce považuji za vyhovující. Počet kapitol je vyhovující. Přiměřeně obsahově i rozsahem je obsah celé práce mezi jednotlivé kapitoly rozdělen.

4. Vyjádření k práci

Autor si vytkl jako cíl provést podrobný rozbor recentní české hmotněprávní úpravy a jejich historických kořenů a provést komparaci s právem Anglie a Walesu (str. 6). Mám za to, že práce představuje poměrně kvalitní zpracování dané problematiky a rovněž i

poukazuje na sporné nebo nejasné body. V práci je poukázáno na zahraniční právní úpravu a taktéž je pracováno se zahraničním judikaturou a literaturou.

Práce je sepsána kvalitně a detailně. Poskytuje podrobný přehled o domněnkách otcovství, včetně relevantních odkazů na právní úpravu a i odkazů na aplikaci domněnek v praxi. Autor se také věnuje historickému vývoji této právní instituce a jejím současným aspektům. Analýza textu je prováděna s porozuměním problematice.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Mám za to, že autor vytčený cíl práce splnil. Poukázal na sporné otázky (právně i filozoficky), vyjádřil vlastní názory a provedl analýzu sporných otázek.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autor pracoval samostatně. Nemám pochyb o tom, že práce je samostatným autorovým dílem.
Logická stavba práce	Práce je logicky vystavěna od historické právní úpravy k současné právní úpravě a od obecného ke zvláštnímu.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor v dostatečné míře pracuje s českými zdroji. Práce se zahraničními zdroji je zastoupena v případě analýzy právní úpravy Anglie a Walesu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza je provedena dostatečně, když autor poukázal na relevantní právní úpravu a i judikaturu.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Velikost textu i grafická úprava je obvyklá.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce je z hlediska jazykové a stylistické na dobré úrovni. V práci se až na výjimky nevyskytují pravopisné chyby či překlapy.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Připomínky:

Autor v poznámce pod čarou nesprávně začíná větu znakem „§“.

Autor ne vždy v poznámce pod čarou cituje autora citované pasáže (např. poznámka pod čarou č. 133 nebo 139).

V práci mohlo být více z hlediska de lege ferenda pojednáno o tom, zda první domněnka otcovství v situaci, kdy se téměř 50 % všech dětí rodí mimo manželství, již není „překonaná“.

Otázky k obhajobě:

- Jak by měl český zákonodárce reagovat na plenární nález Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2024, sp. zn. Pl. ÚS 52/23?
- Jakým způsobem je možné zabránit tomu, aby svobodná žena podstoupila umělé oplodnění (se souhlasem muže) a následně po porodu nepravdivě sdělila, že právě narozené dítě počala přirozeně s neznámým mužem s tím, že plod počatý z umělého oplodnění dříve potratila?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji práci k obhajobě
Navržený klasifikační stupeň	1

V Praze dne 13. 05. 2024

JUDr. Michael Zvára, Ph.D., LL.M.
oponent